

Метрологія, стандартизація та підтвердження відповідності електронної апаратури

Основи стандартизації

Загальні положення

Стандартизація – діяльність, що полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних чи потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній сфері.

Метою стандартизації в Україні є:

- 1) забезпечення відповідності об'єктів стандартизації своєму призначенню;
- 2) керування різноманітністю, застосовність, сумісність, взаємозамінність об'єктів стандартизації;
- 3) забезпечення раціонального виробництва шляхом застосування визнаних правил, настанов і процедур;
- 4) забезпечення охорони життя та здоров'я;
- 5) забезпечення прав та інтересів споживачів;
- 6) забезпечення безпечності праці;
- 7) збереження навколишнього природного середовища і економія всіх видів ресурсів;
- 8) усунення технічних бар'єрів у торгівлі та запобігання їх виникненню, підтримка розвитку і міжнародної конкурентоспроможності продукції.

Види стандартизації

Стандартизація буває:

– за специфікою об'єкта стандартизації:

міжнародна стандартизація – стандартизація, участь в якій є відкритою для відповідних органів всіх країн;

регіональна стандартизація – стандартизація, участь в якій є відкритою для відповідних органів країн лише одного географічного чи економічного регіону;

національна стандартизація – стандартизація, яка проводиться на рівні однієї конкретної держави;

галузева стандартизація – стандартизація, яка проводиться на рівні однієї конкретної галузі виробництва;

Види стандартизації

– щодо змісту вимог:

комплексна стандартизація – стандартизація, при якій здійснюється цілеспрямоване і планомірне встановлення і використання системи взаємопов'язаних вимог як до самого об'єкту комплексної стандартизації в цілому, так і до його основних елементів з метою оптимального вирішення конкретної проблеми;

випереджувальна стандартизація – стандартизація, при якій встановлюється підвищені відносно вже досягнутих на практиці норма і вимог до об'єктів стандартизації, які, згідно прогнозів, будуть оптимальними у майбутньому.

Загальні положення

Об'єкт стандартизації – предмет (продукція, процес, послуга), який підлягає стандартизації.

Об'єктами стандартизації є:

- 1) матеріали, складники, обладнання, системи, їх сумісність;
- 2) правила, процедури, функції, методи, діяльність чи її результати, включаючи продукцію, персонал, системи управління;
- 3) вимоги до термінології, позначення, фасування, пакування, маркування, етикетування тощо.

Загальні положення

Суб'єктами стандартизації є:

- 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації;
- 2) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації;
- 3) національний орган стандартизації;
- 4) технічні комітети стандартизації;
- 5) підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію.

Методи стандартизації

Основними методами стандартизації є:

- 1) **симпліфікація;**
- 2) **уніфікація;**
- 3) **агрегативання;**
- 4) **типізація.**

Ці методи ефективні у галузях з великою номенклатурою комплектуючих виробів.

Методи стандартизації

Найпростішим методом стандартизації, який має великий техніко-економічний ефект, є *симпліфікація* (від лат. simplex – простий, facio – роблю).

Симпліфікація (обмеження) – робота з раціонального обмеження кількості марок, типів і видів виробів.

Тобто з усієї можливої сукупності виробів відбирається якась частина виробів, яка призначена для виконання всіх основних функцій цієї групи виробів. Отримана в результаті кількість типорозмірів виробів є достатньою для задоволення існуючих у даний час потреб.

Результатом симпліфікації є значне збільшення ефективності виробництва, оскільки зменшується номенклатура матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих виробів, відповідно полегшується матеріально-технічне забезпечення, складування. Зменшується кількість різних звітів. При цьому одночасно зменшується номенклатура і кількість запасних частин, засобів для роботи, а значить і зменшується вартість виробів, полегшується їх експлуатація.

Характерним для симпліфікації є те, що в процесі скорочення кількості виробів, в останні не вносяться технічні зміни.

Методи стандартизації

Ще більші можливості в цьому плані дає *уніфікація* (від лат. unis – один, facio – роблю).

Деталі, які вперше виготовлені або використовуються лише в одній конкретній машині, називають **оригінальними**. Деталі, які мають однойменні позначення і застосовуються у двох і більше різних машинах, називають **уніфікованими**.

Уніфікація – використання однакових за функціональними призначенням деталей, складальних одиниць, агрегатів в різних машинах, для раціонального скорочення типів виробів.

Цей метод характеризується ступенем уніфікації.

Ступінь уніфікації – це відношення суми уніфікованих деталей машин $N_{ун}$ до суми всіх деталей машини $N_{заг}$:

$$K_{ун} = \frac{\sum N_{ун}}{\sum N_{заг}} \cdot 100 \%$$

Значення ступеня уніфікації може бути різним, хоча базова деталь одна і та ж. Об'єктами стандартизації за методом уніфікації є багато видів і типів різної продукції, а також вузли і деталі, одиниці вимірювання і позначення, технічна документація тощо.

Методи стандартизації

Уніфікація дає високий техніко-економічний ефект, оскільки вона **знижує вартість і трудомісткість, підвищує якість, забезпечує використання прогресивних технологічних процесів, скорочуються строки і обсяги робіт, полегшується експлуатація і ремонт.**

У телекомунікаційних системах, радіотехніці, радіоелектроніці проектування апаратури здійснюється в основному уніфікованими деталями (резистори, конденсатори, транзистори, які однакові і у радіоприймачах, і у радіопередавачах, і у телевізорах, тощо). У машинобудуванні також широко використовують уніфіковані деталі. Це, наприклад, гайки, шайби, болти.

Головна відмінність і разом з тим перевага уніфікації полягає в тому, що зменшення кількості різновидів супроводжується зміною конструкції, розмірів, марок виробів.

Методи стандартизації

Продовженням методу уніфікації є агрегування (від лат. aggregate – приєднувати).

Агрегування – метод створення машин, обладнання і приладів на основі компонування у виробі в різних комбінаціях уніфікованих агрегатів (вузлів).

Тобто тут виділяють та конструктивно об'єднують окремі уніфіковані вироби у функціонально самостійні вузли, придатні для використання у різних машинах.

Початківцями у впровадженні цього методу можна вважати конструкторів верстатів. Вони досягли такого рівня, при якому процес конструювання високопродуктивного агрегатного верстата з новими функціями зводиться, в основному, до компонування його із уніфікованих вузлів і деталей. Наприклад, свердлильний верстат, фрезерний, токарний. Уніфікованим вузлом у них є двигун – редуктор – патрон. Цей метод набув широкого поширення у будівельній галузі (блокове будівництво будинків, панельні будинки тощо). Не меншого поширення цей метод набув у радіотехнічній та її подібних галузях – проектування апаратури із функціонально - закінчених модулів, мікросхем тощо.

Методи стандартизації

Техніко-економічна ефективність агрегування полягає у значному зниженні трудомісткості проектування нових виробів. Строки проектування і освоєння нових виробів скорочуються з 4...6 разів до 1,5...2 за рахунок використання освоєних раніше і перевірених у експлуатації вузлів. Відповідно знижуються витрати на виробництво в 1,5...2 рази. Збільшується випуск на тих самих виробничих потужностях, а собівартість їх виготовлення зменшується на 25...30 %. Покращуються умови обслуговування та ремонту.

Методи стандартизації

Мікросхеми мають різні функціональні можливості (контролери, ключі, тригери, дешифратори тощо), але при цьому виготовляються у корпусах одних і тих самих форм. Телевізори та радіоприймачі приведено до однієї конструкції. Це все приклади типізації.

Типізація – це обґрунтоване зведення різноманітних виробів до невеликої кількості типів (базових).

Іноді цей метод називають методом „базових конструкцій”. Результатом застосування цього методу є розробка типових конструкцій або технологічних рішень, які мають спільні для ряду виробів або процесів технічні характеристики.

Даний метод широко поширений у промисловості як для стандартизації типових виробів загального призначення, так і для стандартизації технологічних процесів. Він характеризується визначенням об’єктів, які є найбільш характерними і оптимальними для даної сукупності розроблюваних об’єктів.

Розробка технічних документів, які встановлюють порядок проведення будь-яких робіт, розрахунків, досліджень і т.п., також є прикладом використання методу типізації.

Методи стандартизації

Техніко-економічна ефективність типізації полягає у тому, що:

- при проектуванні нового виробу використовується перевірений шлях, метод, конструкція, яка виключає зайві пошуки і можливі помилки;
- значно прискорюється підготовка виробництва і знижуються затрати на її виконання;
- суттєво полегшуються умови експлуатації і ремонту техніки, яка має багато спільних конструктивних елементів або принципів дії.

В цілому, щодо розглянутих методів типізації. Можна зробити такі висновки:

- всі методи стандартизації ведуть до скорочення номенклатури об'єктів, до меншої їх кількості, але кращої якості;
- до одних і тих самих об'єктів може бути використаний будь-який із методів або їх сукупність;
- використання кожного з методів приносить відповідний техніко-економічний ефект.

Нормативні документи зі стандартизації

Нормативний документ (зі стандартизації) - документ, що встановлює правила, настанови чи характеристики щодо діяльності або її результатів.

Різновиди нормативних документів (згідно Настанови 2 ISO/IEC):

стандарт – нормативний документ, розроблений на основі консенсусу, затверджений визнаним органом та спрямований на досягнення оптимального ступеня упорядкування у визначеній області;

документ технічних умов – нормативний документ, що встановлює технічні вимоги до продукції, послуги чи процесу. Зазвичай в цьому документі повинні бути зазначені методи чи процедури, які варто використовувати для перевірки дотримання вимог даного нормативного документу в тих ситуаціях, коли це необхідно.

звід правил може бути самостійним стандартом або самостійним документом, а також частиною стандарту. Розробляється зазвичай для процесів проектування, монтажу устаткування і конструкцій, технічного обслуговування чи експлуатації об'єктів, конструкцій, виробів.

Всі три вищезгаданих НД є рекомендаційними, на відміну від регламенту, вимоги якого мають характер обов'язкових.

Регламент – нормативний документ, в якому містяться обов'язкові правові норми.

Нормативні документи зі стандартизації

На відміну від інших нормативних документів, які приймає національний орган зі стандартизації, **регламент приймає відповідний орган виконавчої влади.**

Різновидом регламенту є технічний регламент.

Технічний регламент – це нормативно-правовий акт, в якому визначено характеристики продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні процедурні положення, додержання яких є обов'язковим.

Він може також включати або виключно стосуватися вимог до термінології, позначень, пакування, маркування чи етикетування в тій мірі, в якій вони застосовуються до продукції, процесу або методу виробництва.

Нормативні документи зі стандартизації

Навіщо потрібні стандарти?

Стандарти:

- забезпечують національну, екологічну, технічну та технологічну безпеку;
- підвищують якість та конкурентоспроможність продукції, робіт та послуг, зокрема, на міжнародному та ринку ЄС;
- сприяють глобалізації торговельних відносин та усуненню технічних бар'єрів у торгівлі;
- сприяють взаємопроникненню технологій, знань та досвіду, накопичених у різних галузях економіки.

Нормативні документи зі стандартизації

Також в Настанові 2 ISO/IEC вказуються **види стандартів:**

основний стандарт – нормативний документ, що містить загальні чи керівні положення для визначеної області;

термінологічний стандарт – нормативний документ, в якому об'єктом стандартизації є терміни;

стандарт на методи випробувань встановлює методика, правила, процедури різних випробувань та споріднених з ними дій;

стандарт на продукцію містить вимоги до продукції, що забезпечує відповідність продукції її призначенню. Повний стандарт на продукцію містить не тільки вищевказані вимоги, але також правила відбирання проб, проведення випробувань, пакування, збереження тощо. Неповний містить частину вимог до продукції;

стандарт на процес чи послугу – нормативний документ, в якому об'єктом стандартизації є процес чи послуги;

стандарт на сумісність встановлює вимоги, що стосуються сумісності продукту в цілому, а також його окремих частин.

Нормативні документи зі стандартизації

Ст. 23 Закону України “Про стандартизацію” скасувала обов’язковість застосування національних стандартів:

1. Національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах.
2. *Національні стандарти та кодекси усталеної практики застосовуються на добровільній основі, крім випадків, якщо обов’язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.*

Ці випадки прописано у **Господарському кодексі України**, ст. 15, ч. 2:

Застосування стандартів, кодексів усталеної практики чи їх окремих положень є обов’язковим для:

суб’єктів господарювання, якщо обов’язковість застосування стандартів чи кодексів усталеної практики встановлено нормативно-правовими актами;

учасників угоди (контракту) щодо розроблення, виготовлення чи постачання продукції, якщо в ній (ньому) є посилання на певні стандарти чи кодекси усталеної практики;

виробника чи постачальника продукції, якщо він склав декларацію про відповідність продукції певним стандартам чи застосував позначення цих стандартів у її маркуванні.

Структура національного стандарту

Типові структурні елементи стандарту:

1) передні структурні елементи:

- титульний аркуш;
- передмова;
- зміст;
- вступ;

2) структурні елементи основної частини:

- назва;
- сфера застосування;
- нормативні посилання;
- терміни та визначення понять;
- позначки та скорочення;
- вимоги / положення щодо об'єкта стандартизації;
- додатки;
- бібліографія;
- бібліографічні дані.

Структура національного стандарту

У стандартах обов'язково мають бути: “Титульний аркуш”, “Передмова”, “Назва”, “Сфера застосування”, “Вимоги / положення щодо об'єкта стандартизації”, “Бібліографічні дані”.

“Зміст”, “Вступ”, “Бібліографія” та “Бібліографічні дані” є довідковими структурними елементами та представляють зміст стандарту, пояснюють причини його розробки та зв'язок з іншими стандартами.

Наявність інших структурних елементів у стандарті зумовлює специфіка об'єкта стандартизації.

“Терміни та визначення понять”, “Позначки та скорочення” можуть об'єднуватись під загальною назвою “Терміни, визначення понять, позначки та скорочення”.

Назва “Вимоги / положення щодо об'єкта стандартизації” – умовна. Залежно від специфіки об'єкта стандартизації, сфери застосування стандарту та виду стандарту він може мати інші схеми поділу на структурні елементи.

Структура національного стандарту

Титульний аркуш містить:

- зображення Державного герба України;
- слова “НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ”;
- позначення стандарту;
- назву стандарту;
- слова “Видання офіційне”;
- елементи захисту від копіювання;
- вихідні відомості щодо видання.

Приклад оформлення титульної сторінки стандарту – наступний слайд.

Приклад оформлення титульної сторінки стандарту

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Скорочена
назва
стандарту

ДСТУ 4798:2015

Вагони трамвайні пасажирські

**РОЗТАШОВАНІСТЬ ЗОВНІШНІХ
ПРИСТРОЇВ ОСВІТЛЕННЯ
ТА СВІТЛОВОЇ СИГНАЛІЗАЦІЇ**

Технічні вимоги
та методи контролювання

Повна назва
стандарту

Видавця офіційне

Місце
для вставки-та
закріплення від
копіювання

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2015

Структура національного стандарту

У **“Передмові”** подають загальні відомості про стандарт:

- назву та номер технічного комітету стандартизації або інформацію про робочу групу який (яка) розробив (-ла) стандарт;
- відомості про прийняття стандарту та надання чинності;
- відомості щодо відповідності вимогам національної стандартизації;
- відомості про стандарт;
- відомості щодо права власності на стандарт.

У **“Змісті”** подають відомості про структурні елементи стандарту: розділи, підрозділи, структурні розділи нижчого рівня підпорядкованості, що мають заголовки, додатки.

У **“Вступі”** подають лише відомості про стандарт, які викладають у довільній формі: обґрунтування потреби розробки стандарту; загальну характеристику структури стандарту, перелік частин багаточастинного стандарту, додатків, їхній статус; характеристику взаємопов’язаних стандартів, на які є посилання і ступінь їх відповідності згідно з ДСТУ 1.7.

“Сфера стандартизації” має однозначно окреслювати об’єкт стандартизації, сферу застосування стандарту і за потреби може уточнювати, на які саме об’єкти він поширюється.

Структура національного стандарту

“Нормативні посилання” подають, якщо у тексті стандарту є посилання на чинні стандарти, положення яких разом з положеннями стандарту становлять сукупність його положень/вимог.

У **“Термінах та визначеннях понять”** наводять вжиті у стандарті науково-технічні терміни, не встановлені в інших стандартах, а за потреби – загальновідомі слова чи вислови, які можуть мати кілька значень, що може призвести до неоднозначного розуміння вимог і положень стандарту.

У **“Позначеннях та скороченнях”** наводять перелік позначень та скорочень, вжитих у стандарті та потрібних для розуміння його тексту. Цей розділ додають, якщо у стандарті наводять позначки та скорочення, вжиті два і більше разів у тексті цього стандарту.

“Вимоги / положення щодо об’єкта стандартизації” – визначальний структурний елемент у стандарті. У ньому викладають сутнісну частину стандарту (правила, положення, вимоги, методи тощо).

Матеріал, що доповнює або унаочнює положення стандарту, розміщують у **“Додатках”**. Наприклад, тут можна розміщувати рисунки, таблиці великого формату, описання апаратури та приладів, алгоритмів і програм задач, що їх розв’язують на комп’ютерах, тощо.

Структура національного стандарту

“Додатки” можуть мати такий статус:

- 1) обов’язковий;
- 2) довідниковий.

В обов’язковому додатку подають детальний виклад окремих положень стандарту, щоб уникнути переобтяження основного тексту.

У довідниковому додатку наводять відомості, які унаочнюють положення стандарту або подають довідкові відомості про стандарт чи об’єкт стандартизації.

“Бібліографія” є довідковим додатком, який розміщують останнім з додатків. Документи, подані у цьому додатку, використовують лише для обґрунтування положень стандарту. Тут подають пронумерований перелік бібліографічних описань документів, на які можуть бути посилання у тексті стандарту, та документи, використані при розробці стандарту.

Як **“Бібліографічні дані”** подають:

- а) код (и) класифікаційного (-их) угруповання(-нь) згідно з ДК 004, до якого (-их) віднесено стандарт;
- б) ключові слова (рекомендовано подавати не менше ніж п’ять ключових слів).

Структура національного стандарту

Позначення стандарту складається з індексу, номера, наданого йому під час прийняття та відкремлених знаком “:” (двокрапка) чотирьох цифр року прийняття.

Встановлено такі **індекси**:

“КОДЕКС” – національний кодекс ustalеної практики;

“ДСТУ” – національний стандарт;

“ДСТУ-П” – пробний національний стандарт.

Також ще тимчасово зберігся індекс “ДСТУ-Б”, який застосовують до національних стандартів у галузі будівництва та промисловості будівельних матеріалів, прийнятих до 03.07.2016.

Приклад:

ДСТУ 3448:2015; КОДЕКС 42:2017.

Якщо група стандартів утворює комплекс стандартів, то номер стандарту складають з номера комплексу та номера стандарту у комплексі, які сполучають крапкою. Наприклад:

ДСТУ 1.5:2015

Тут “1” – номер комплексу, “5” – номер стандарту у комплексі.

Структура національного стандарту

Приклади поширених комплексів стандартів:

- 1 – Національна стандартизація;
- 2 – Єдина система конструкторської документації (ЄСКД);
- 3 – Єдина система технологічної документації (ЄСТД).

Якщо стандарт складено з кількох самостійних частин, їхні номери складають з номерів частини стандарту, відокремлених знаком “-” (дефіс).

Приклад:

ДСТУ 4287-25:2002

Тут “4287” – номер багаточастинного стандарту, “25” – номер частини стандарту.

Якщо стандарт скасовано, його номер не надають іншим стандартам.

Нормативні документи зі стандартизації

У разі прийняття міжнародного нормативного документу (НД) як національного НД, у переліку виконуваних при цьому дій є **встановлення ступеня відповідності** національного НД міжнародному НД за триступеневою схемою класифікації:

- ідентичний ступінь відповідності (позначення “IDT”);
- модифікований ступінь відповідності (позначення “MOD”);
- нееквівалентний ступінь відповідності (позначення “NEQ”).

Національний НД **ідентичний** міжнародному НД за таких умов:

- 1) національний НД є ідентичним за технічним змістом, структурою та викладом (його прийнято однією з мов оригіналу міжнародного НД або він є ідентичним перекладом з мови оригіналу міжнародного НД на українську мову (ідентичний переклад, для опублікування));
- 2) національний НД є ідентичним за технічним змістом і структурою (його прийнято однією з мов оригіналу міжнародного НД або він є ідентичним перекладом), але у ньому можуть бути незначні редакційні зміни.

Нормативні документи зі стандартизації

Національний НД є **модифікованим** міжнародному НД за таких умов:

- 1) національний НД відтворює структуру міжнародного НД (зміни у структурі дозволено, якщо вони дають змогу легко порівняти зміст і структури обох НД, за умови їх чіткої ідентифікації та пояснення причин відхилення);
- 2) національний НД має технічні відхилення, які точно визначено та пояснено.

Національний НД є **нееквівалентним** міжнародному НД за таких умов:

- 1) національний НД має технічні відхилення та (або) редакційні зміни, які не визначено і не пояснено;
- 2) національний НД має зміни у структурі, які не гарантують легкого порівняння змісту та структури національного НД та міжнародного НД, і їх точно не ідентифіковано;
- 3) національний НД має меншу частину положень міжнародного НД.

Приклади.

ДСТУ 1.7:2015 (ISO/IEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ)
Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів

ДСТУ EN 1570:2008 (EN 1570:1998, IDT) Вимоги щодо безпеки підймальних платформ

Національне агенство стандартизації України

Національна стандартизація

Національний орган стандартизації (НОС) – орган стандартизації, визнаний на національному рівні, що має право бути національним членом відповідних міжнародних та регіональних організацій стандартизації.

До повноважень національного органу стандартизації належить:

- 1) організація та координація діяльності щодо розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них відповідно до цього Закону;
- 2) прийняття, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них відповідно до Закону України “Про стандартизацію”;
- 3) вжиття заходів щодо гармонізації національних стандартів та кодексів ustalеної практики з відповідними міжнародними, регіональними стандартами та кодексами ustalеної практики;

Національна стандартизація

4) розроблення за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері стандартизації, національних стандартів та змін до них щодо:

процедур розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики та змін до них;

критеріїв, форми і процедур розгляду пропозицій щодо проведення робіт з національної стандартизації;

процедур створення, діяльності та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації;

5) забезпечення відповідності національних стандартів та кодексів усталеної практики законодавству;

6) забезпечення адаптації національних стандартів та кодексів усталеної практики до сучасних досягнень науки і техніки; 7) підготовка та затвердження програми робіт з національної стандартизації;

8) прийняття рішень щодо створення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації, визначення сфери їх діяльності;

Національна стандартизація

- 9) координація діяльності технічних комітетів стандартизації;
- 10) участь у підготовці міжнародних, регіональних стандартів та кодексів ustalеної практики, що розробляються відповідними міжнародними та регіональними організаціями стандартизації, членом яких є національний орган стандартизації чи з якими він співпрацює згідно з положеннями таких організацій або відповідними договорами, а також забезпечення врахування інтересів України під час провадження зазначеної діяльності;
- 11) забезпечення та сприяння співробітництву у сфері стандартизації між виробниками, постачальниками, споживачами продукції та відповідними державними органами;
- 12) заохочення суб'єктів малого і середнього підприємництва до участі в розробленні національних стандартів та кодексів ustalеної практики, забезпечення доступу зазначених суб'єктів до текстів таких документів;
- 13) підготовка щорічного звіту про свою діяльність, внесення його після схвалення керівною радою на розгляд до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації, та оприлюднення на офіційному веб-сайті не пізніше п'яти робочих днів з дня схвалення цього звіту керівною радою, але не пізніше 1 квітня наступного за звітним року.

Національна стандартизація

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.11.2014 № 1163 „Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації” *функції НОС виконує державне підприємство „Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” (ДП „УкрНДНЦ”)*.

Детально з діяльністю ДП «УкрНДНЦ» можна ознайомитись на їхньому офіційному сайті: uas.org.ua

Наразі підприємство проходить процес ребредингу, тобто зміни назви на ДП «Українське агентство зі стандартизації» (UAS).

Логотип цього підприємства:

У складі підприємства працюють: Інститут стандартизації, Управління оцінки відповідності, Інститут підготовки фахівців Національного органу стандартизації, Управління по роботі з реєстрами та сертифікатами та Національний фонд нормативних документів. ДП «УкрНДНЦ» має філії, що знаходяться у Львові та Харкові.

Національна стандартизація

СИСТЕМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Національна стандартизація

РОЗПОДІЛ ФУНКЦІЙ У СФЕРІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Мінекономрозвитку України (відділ стандартизації)	Національний орган стандартизації (ДП “УкрНДНЦ”)	Технічні комітети стандартизації (за закріпленими об’єктами стандартизації)	Інші центральні органи виконавчої влади	Підприємства, що здійснюють стандартизацію
<ul style="list-style-type: none">– забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері стандартизації;– визначення пріоритетних напрямів розвитку у сфері стандартизації;– інформування та надання роз’яснень щодо реалізації державної політики у сфері стандартизації;– погодження програми робіт з національної стандартизації;– погодження основоположних стандартів;– здійснення контролю за дотриманням національним органом стандартизації процедур у сфері стандартизації;– замовлення послуг з виконання робіт з національної стандартизації за рахунок коштів Державного бюджету України.	<ul style="list-style-type: none">– прийняття, скасування та відновлення дії національних стандартів;– розроблення основоположних стандартів;– підготовка та затвердження програми робіт з національної стандартизації;– прийняття рішень щодо створення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації, визначення сфери їх діяльності;– координація діяльності технічних комітетів стандартизації;– представлення інтересів України в міжнародних та регіональних організаціях стандартизації;– видання та розповсюдження національних стандартів.	<ul style="list-style-type: none">– розроблення, погодження, перевірка та перегляд національних стандартів;– участь у формуванні програми робіт з національної стандартизації;– участь у роботі відповідних технічних комітетів стандартизації міжнародних і регіональних організацій стандартизації.	<ul style="list-style-type: none">– замовлення послуг з виконання робіт з національної стандартизації за рахунок коштів Державного бюджету України;– протягом 15 років повноваження перевіряти, переглядати та скасовувати галузеві нормативні документи.	<p><i>Стандартизація на підприємствах, яка не регулюється державою</i></p> <ul style="list-style-type: none">– розроблення, прийняття, скасування стандартів підприємств та установлення процедур щодо їх розроблення та застосування;– замовлення розроблення національних стандартів за рахунок коштів суб’єктів господарювання.

Національна стандартизація

СХЕМА СТВОРЕННЯ ТЕХНІЧНОГО КОМІТЕТУ

